

ЕДИНСТВО МЕЖДУ ВЯРА И РАЗУМ В СТИХОТВОРЕНИЕТО „МОЯТА МОЛИТВА”

РЕЛИГИОЗЕН ЛИ Е БОТЕВ? КОЙ Е БОГЪТ, НА КОГОТО СЕ МОЛИ?

- ✓ Времето, в което живее и възпитанието, което получава, не предполагат неверие в Бог.
- ✓ **НО:**
 - Ботев е уникален с това, че лично и духовно надраства своите съвременници;
 - в институцията (християнска религия) той вижда ограничения, ретроградност, подлост, обезсмисляне на човешкия индивид

✓ Не толкова отхвърля една религия, колкото заявява високо и недвусмислено вярата си в разума и свободата – те са основата на неговия мироглед.

✓ Тонът е една „стихийна религиозност” /Вл. Атанасов/, която не признава отвън наложени авторитети, защото човекът е в центъра на Ботевата поетическа система.

✓ Стихотворението „Моята молитва” е художествен прием, с който се отхвърля християнският бог така, както е избрана формата на молитва.

КАКВО Е ОБЩОТО МЕЖДУ ВСИЧКИ РЕЛИГИИ КАТО СИСТЕМА, ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ, АТРИБУТИ?

I. БОГ ИЛИ БОГОВЕ

II. ИДЕЯТА ЗА СЪЗИДАНИЕТО

III. МОЛИТВАТА

IV. МЯСТОТО НА БОГОСЛУЖЕНИЕТО

V. СВЕЩЕНИЦИ, ПРОПОВЕДНИЦИ, ВОДАЧИ

VI. ЖИВОТ СЛЕД СМЪРТТА

VII. СВЕЩЕНИ ДУМИ И ПИСАНИЯ

VIII. НАЧИН НА ЖИВОТ, НАЛОЖЕН ОТ ДОГМАТА

I. БОГ ИЛИ БОГОВЕ

За Ботев е трудно да приеме абстракцията Бог, който е оставил под гнет чедата си. Не приема институцията и се стреми да разруши и да покаже:

- ✓ не фалшивото, а истинското лице на света;
- ✓ да разруши удобната религиозна схема за примирението на роба;
- ✓ да се внуши убеждението, че съдбата на света е лично дело на всеки човек.

Извод: „Моята молитва” е едно от първите художествени явления в новобългарската литература, в което откриваме пълноценна, самостоятелна обработка на мотиви, зададени в Библията(Иван Радев – “Ботевото творчество”, стр. 44-49 – да се дадат примери на паралелен прочит)

II. ИДЕЯТА ЗА СЪЗИДАНИЕТО

Идеята за съзиданието в религиозните текстове връща погледа назад, към сътворението на света.

Как е представена тази идея при Ботев?

- ✓ тази идея се отнася към предстоящи етапи от развитието на човека и света
- ✓ поетическият поглед на Ботев е обърнат към бъдещето.
- ✓ **3.строфа** - библейската истина за създаването на мъжа и жената
- ✓ невъзможността Бог да осигури щастие на хората
- ✓ проследяват се двойките глаголи във възходяща градация: направил-оставил; помазал-зарязал , а самите форми на глаголите в опозициите са в низходяща градация

III. МОЛИТВАТА

1. МОЛИТВАТА – форма на творбата

Наподобява християнска молитва, което придава достоверност на идеите, които по същество са нови (подобен подход се забелязва в „Символ верую на българската комуна”)

Пародия – отрича се старото съдържание в привидно същата форма. Проявява новаторство, което изисква голям талант, осигуряващ многопластовост на идеите. Налице са две форми за въздействие – отрицание и утвърждаване, които Ботев умело преплита.

Молитвата е изповед на човек пред Бог за земния му живот, за мечтите му. Всъщност религията е верую, което всеки трябва да има, а молитвата е пътят към бога. Но ако човек не вярва в институционализираното божество, то си създава своя вяра.

2. ЗАГЛАВИЕ

Къде е поставен акцентът?

- ✓ на „МОЯТА” (1.строфа - 3.-4.стих)

3. КОЯ Е МОЛИТВАТА НА БОТЕВ ?

- ✓ 9.-10.строфа

4. АНАЛИЗ ПО СТРОФИ:

1. СТРОФА

- ✓ насочва към новото съдържание;
- ✓ заложен е основният структурен похват – антитезата („не ти..., а ти...”)

2. СТРОФА- 6. СТРОФА

- ✓ отрицание на всички, които са превърнали в ценност Бога в „небесата” – Защо? – една религия може да бъде хуманистична по своята същност, но може да е неприложима, защото определени личности, клади, прослойки а употребяват за свои цели и я превръщат в мракобесие, отговарящо на максимата, че „пътят към ада е обсапан с добри намерения”;
- ✓ изгражда се образът на националния и социалния потисник
- ✓ чувствата на лирическия Аз са гняв, недоволства, изразени чрез антитезата в анафорична позиция;
- ✓ анжамбман, който прави стиха ярък, ударен, емоционално натоварен.

7.-10. СТРОФА

- ✓ излага се веруюто – разумът е този, който ще донесе свободата;
- ✓ отново основен композиционен похват е контрастът на лексикално ниво (откриват се лексикалните антоними)

глупост – разум;

робство – свобода;

тирания – равенство;

търпи (робът) - въстане робът;

гроб – празнуване

- ✓ интересна интерпретация при Ботев получава основният постулат в християнската религия „Обичай ближния си!” – в избрания път на революцията и саможертвата лирическият герой търси благословията на Бог (може да се направи съпоставка с търсената майчина прошка и благословия в „На прощаване”)

IV. МЯСТОТО НА БОГОСЛУЖЕНИЕТО

- ✓ **Светът**, който може да бъде **пустиня**, не като място за размисли и покой, и общуване с бога, а като символ на неразбиране, самота, липса на отглас;
- ✓ **Балкана** – редовете на борбата, гробът – се съизмерват с величието на планината - топос, който насочва към героичното

V. СВЕЩЕНИЦИ, ПРОПОВЕДНИЦИ, ВОДАЧИ

2.-6. СТРОФА – тълкуването насочва към отношението към проповедници, попове. Съществена роля играе принципът на демаскирането, изясняването на истинските взаимоотношения и зависимости в социалното пространство.

VI. ЖИВОТ СЛЕД СМЪРТТА

Идеята за живота след смъртта при Ботев преминава в идеята за безсмъртието, която осигурява приемственост в борбата. Човешкото сърце не желае смъртта, но човешкият разум я приема в името на една възвишена цел. Смъртта в редовете на борбата е воля за живот. В последните строфи се противопоставят животът и не-животът, който се изразява в самотата на Аз-а.

VII. СВЕЩЕНИ ДУМИ И ПИСАНИЯ

...„и гласът ми да премине”

Кой е и какво казва гласът на лирическия герой?

✓ Творческото слово съдържа разум, това е гласът на свободата и истината, които провокират „пустинята” на неверието и безнадеждността.

✓ Лирическият глас отхвърля институционализираното слово, защото то е спекулация с вярата и истината е утвърждава съкровено слово, идващо от сърцето и душата.

✓ Звучат думи и изрази, превърнали се в опорни елементи на Ботевата смислова парадигма:

сърце, душа, роб, сиромаси, търпение, голи надежди, свобода, въстание, чужбина, глас, пустиня – това са семантични ядра в поезията, които авторът непрекъснато пренарежда, като им придава нови нравствени и естетически стойности.

VIII. НАЧИН НА ЖИВОТ, НАЛОЖЕН ОТ ДОГМАТА

Биографичните данни сочат, че Ботев скъсва с догмите, когато те противоречат на представите му за свободен и достоен живот – така творчеството му се превръща в „библията” на неговата религия.

